

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden f 4.50.
 Voor de overige steden des Rijks 5.50.

WOENSDAG 17 JANUARIJ.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondent M. Schooneveld en Zoon,
 Beurssteeg, te Amsterdam.
 Brieven franco aan 'het Bureau De Grondwet,
 Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels. 1.00.
 Voor elken regel meer. 0.15.
 Behalve de 35 cts. zegelgeld.
 Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden
 worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel
 regt daaronder begrepen.

Nog altijd blijft het Ministerie, of blijven zijne organen in gebreke, te bewijzen, dat het uitzenden van de *Amsterdam* en de *Cycloop* noodig is geweest, omdat "het Nederlandsche Volk" — zoo als de heer VAN HALL stoutweg in de Tweede Kamer beweerde — "op het punt stond van te verhongeren."

Wij kunnen, noch mogen gelooven, dat het verlies van een onzer schoonste en kostbaarste oorlogsbodem — als het gevolg van die uitzending — door den gewonen mantel der liefde zal worden bedekt; dat de Natie er in, berusten zal, om, zonder naauwkeurig onderzoek, eenvoudig het gelag te betalen.

Zien we, wat bij onze Engelsche naburen in dergelijke gevallen gebeurt: de weg, dien wij te volgen hebben, schijnt ons van zelf aangewezen.

Ten vorigen jare strandde bij Odessa het schip: de *Tiger*. De geheele Natie hield zich met dat feit bezig, en wij zagen den kommandant van 't vaartuig voor een krijgsraad gedaagd, om zich over zijn gehouden gedrag en over het verlies van den oorlogsbodem te regtvaardigen. Men kent den uitslag van het proces: de kommandant werd vrij gesproken, zijn gedrag ten volle geregvaardigd, en de Natie kwam tot de overtuiging, dat hier enkel aan een noodlottig toeval moest worden gedacht.

Waarom nu zal niet hier hetzelfde voorbeeld gevolgd worden? Waarom niet den kommandant van de *Cycloop* voor een krijgsraad geroepen? De Natie heeft het regt te verlangen, dat een streng en naauwkeurig onderzoek naar de oorzaken der ramp worde ingesteld.

Wij behoeven wel niet te zeggen, dat van onze zijde geen zweem van verdenking rust op het gedrag van den kommandant der *Cycloop*. Maar hij zelf heeft er het hoogste belang bij, dat naauwkeurig en openlijk bekend worde, waaraan het ongeluk is te wijten; en of de aard der expeditie aan de *Cycloop* opgedragen, niet vooraf op onheilen had moeten bedacht doen zijn? Het onderzoek behoort aan te toonen, of het verlies van de *Cycloop* is geweest een ongeluk; dan wel of de veilige tehuiskomst een geluk zou zijn geweest?

Onze lezers hebben, zeer waarschijnlijk, nog niet vergeten de onderscheidene artikelen en de vele feiten, die wij, in de maanden Mei en Junij des vorigen jaars, leverden ten betooge, dat de regering van de "tegenovergestelde rigting" niet afkeerig schijnt, om het vroeger gehate en, te regt, zoo algemeen veroordeelde en met de Grondwet strijdige stelsel van familie-regering op nieuw in zwang te brengen.

Daarlijk leveren de benoemingen, die onder de verantwoordelijkheid der Ministers plaats grijpen, nieuwe bewijzen voor die strekking der "tegenovergestelde rigting," en wanneer we niet vreesden, onze lezers te vervelen, wij zouden bijkans eene vaste plaats voor het constateren van die feiten in ons blad kunnen inruimen.

Voor ditmaal wenschen wij de aandacht te vestigen op eene familie, die door de "tegenovergestelde rigting" al zeer bijzonder in gunst en in bescherming schijnt te zijn genomen.

Wij bedoelen de familie: DE KOCK.
 De rij der promotiën wordt geopend door den heer Jhr. F. V. A. ridder DE STEURS, die, na jaren werkloos hier te lande te hebben doorgebracht, en na in Indië eene loopbaan vervuld te hebben, juist niet geschikt om de hoogste verwachtingen van 's mans bekwamenheden als veldheer op te wekken, plotseling, bij besluit van 6 October 1853, tot kommandant van het Indische Leger werd benoemd ter vervanging van den bekende veldheer, den hertog v. SAXEN-WEIMAR.

De heer DE STEURS is een zwager van den heer DE KOCK.
 De heer DE KOCK — zelf (Jhr. Mr. F. L. W.) werd, op 1 Januarij 1854, vereerd met den persone-

len titel van secretaris bij het kabinet des Konings.
 Dertien dagen later maakte dezelfde heer DE KOCK een nieuwen, grooten sprong in de staatsdienst. Hij werd benoemd tot directeur van het Kabinet des Konings, en daarvoor moest plaats maken een man, die, in deze betrekking, bleek zeer geschikt te zijn en zich de algemeene achting had weten te verwerven.

Een andere zwager van den heer DE KOCK, de luitenant ter zee, F. DES TOMBES — in Oostenrijksche dienst — werd, zonder eenige bekende aanleiding, bij besluit van 21 Julij 1854 no. 81, vereerd met het ridderkruis der orde van den Nederlandschen Leeuw.

De heer DE KOCK zelf, waarschijnlijk in den loop van dat jaar nog niet voldoende bevorderd, werd, bij besluit van 29 October 1854 no. 43 almede benoemd tot ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw.

Wij herinneren hier aan art. 1 van de wet van 30 April 1815, no. 5 (Staatsbl. no. 33), waarin de redenen worden opgegeven, uit hoofde van welke alléén de orde van den Nederlandschen Leeuw mag worden toegekend.

"Er wordt ingesteld eene orde, strekkende ter vereerende onderscheiding van alle Nederlanders, die »bewijzen geven van beproefde vaderlandsliefde, bijzonder ijver en trouw in het volbrengen kunnner burger-plichten of buitengewone bekwaamheden in wetenschappen en kunsten."

Waardoor hebben nu de heeren DES TOMBES, in Oostenrijksche dienst, en DE KOCK, sedert weinige maanden directeur van het Kabinet, zich in dier voege verdienstelijk gemaakt, dat ééne der redenen, in de wet voorgeschreven als verplichtend aanwezig, geacht kan worden van toepassing te zijn geweest?

Eindelijk is de broeder van den heer DE KOCK, nu laatstelijk, bij besluit van 25 December 1854, no. 24, benoemd tot lid van den raad van Nederlandsch Indië. Die heer is, naar de Indiër stellig verzekert, op uit Nederland bekomen last als eersten kandidaat op de lijst geplaatst; en wanneer men de loopbaan van dien heer nagaat, zoo als die in ons No. 511 wordt gevonden: men zal wel niet sterk in zijn geloof zijn, dat ook hier enkel aan verdienste, uitstekende boven anderen, moet gedacht worden.

Het jaar 1854 is, zoo doende, voor de familie DE KOCK, een bij uitnemendheid gunstig jaar geweest. Wat het antwoord, evenwel, zijn moet op de vragen: of op die wijze 's lands belangen het best behartigd, of de wet van 30 April 1815 behoorlijk nageleefd, of de Grondwet in haren waren zin wordt uitgevoerd, zullen wij wel niet noodig hebben, met zoo vele woorden te geven.

Mr. Maximiliaan Jacob de Man.

III.

Omstreeks de helft des jaars 1842 werd de heer DE MAN geroepen tot behandeling van een ontwerp tot vaststelling van het batig slot der Overzeesche bezittingen. Hij was daarbij, om ons zoo uit te drukken, geheel op zijne plaats. De uitlegging, die men aan art. 59 der Grondwet, nopens het uitsluitend opperbestuur over de koloniën gaf, kon zijne goedkeuring niet wegdragen. Hij verklaarde zich dan ook tegen dat ontwerp.

Zijn hoofdbezwaar tegen de wet was de voortdurende weigering, om de kapitalisatie-contracten aan de bekrachtiging der Kamer te onderwerpen. Hij kon en mogt zijne stem niet leenen aan eene wet, die virtualiter dienen zou, om de uitvoering te verzekeren aan eene overeenkomst, waarvan hij de nietigheid nog altijd bleef volhouden. Het was hem onmogelijk te transigeren over een beginsel, zoo allergeewigtigst in de gevolgen, namelijk de beteekenis, en de omvang van het uitsluitend opperbestuur in art. 59 der Grondwet.

Wij komen nu tot een later, meer gewichtig tijdstip. Ruim twee jaren waren er verlopen sedert de optreding van eene nieuwe Regering en van een nieuwen Minister van Financiën. De ongelukkige financiële toestand was al meer en meer aan het licht gekomen. Het droevige te kort van vorige dagen kon niet meer worden geloochend. Algemeen erkende men het, dat er een maatregel moest genomen worden, om 's Rijks geldmiddelen te herstellen. Men wilde vergeten en vergeven, mits er geheele blootlegging plaats vond, en onder voorwaarde, dat de te nemen maatregel van afdoenden aard zou wezen. De Minister ROCHUSSEN diende zijne bekende conversie-wet in. Men begreep, dat de ophelderingen, die hij verstrekte, niet voldoende waren, en dat het middel van herstel, dat hij voordroeg, slechts strekte om de open wonde te bedekken, niet om haar ten volle te heelen. Men beschouwde zijne voordragt als een middel om, zoo zij gelukte, de zaken weder voor eenigen tijd slepende te houden; maar men was bevreesd, dat, sloeg men niet een geheel ander spoor in, het herstel van 's Rijks finantien en het evenwigt tusschen uitgaven en middelen, tot de vrome wenschen zouden blijven behoeven. Dat was ook de meening van den heer DE MAN, die in zijne rede van 2 Junij 1843, als zijn gevoelen kenbaar maakte, dat onze financiële aangelegenheden in haren geheelen omvang, moesten geregeld worden, nu of nimmer, zoo wel voor het verledene, als voor het tegenwoordige en toekomstige. Maar alvorens tot zoodanigen maatregel, als voorgesteld was, over te gaan, verlangde hij eene algemeene, volledige openlegging van den geheelen toestand onzer financiële aangelegenheden tot op het oogenblik, duidelijk, helder en verstaanbaar voor ieder, die niet anders dan zijn gezond verstand te hulp kan roepen. Werd er geene scherpe lijn getrokken tusschen het verledene, tegenwoordige en de toekomst, die men te gemeent ging; nam men in den blinde een maatregel, van dat gewigt als de voorgestelde, aan, dan waagde men later een staatsbankroet, hetgeen ieder eerlijk man zal, en daarom ieder lid der Kamer wilde vermijden. Bij deze discussiën had de Regering erkend, dat vorige dienstjaren te korten hadden opgeleverd, maar dat zij beloofde, bezuinigingen in het vervolg in te voeren. Merkwaaardig was hetgeen de heer DE MAN toen te kennen gaf: "Hoe welkom ook, is het te betrouwen, dat de Regering tot dat besluit niet vroeger kwam. Aan waarschuwingen van sommigen onzer heeft het, nu twee jaren geleden, niet ontbroken; men voorspelde haar toen reeds, met zoo vele woorden, datgeen, wat nu gebeurd is; maar ook toen werd op onze welgemeende waarschuwingen verdenking geworpen. Wat hier intusschen van zij, over den omvang van het vertrouwen, hetwelk een vertegenwoordiger hebben kan en mag, is hier veel, misschien te veel gesproken; ik verklaar, onbewimpeld, dat ik meer dan beloften, meer dan verzekeringen hebben moet, vooral wanneer het geldt, om, zoo als hier, mede op dien grond een besluit te nemen, zoo als van ons wordt geveerd." De slotsom zijner overwegingen was deze: "Ik mag niet medewerken tot den voorgestelden maatregel, al werd die op zich zelve door meer kundigen dan ik, even goed-, als nu afgekeurd, voor dat én voor het verledene én voor het tegenwoordige én voor het toekomstige, 's Rijks financiële aangelegenheden duidelijk en geheel zijn opengelegd en geregeld. Met het oog gevestigd op het welzijn van mijn Vaderland, kwam ik tot dit besluit na een gemeedelijk, ernstig, weken lang voortgezet, onafhankelijk onderzoek. Wat ook het gevolg zij moge: mijn geweten stelt mij gerust, dat ik tot vestiging van mijn besluit, naar mijn vermogen, alles gedaan heb, wat mij de pligt als vertegenwoordiger gebiedt." — Men zal zich herinneren, dat het ontwerp nopens de conversie (getiteld tot regeling van 's Rijks openbare schuld), in de zitting van 27 Mei 1843, met 30 tegen 24 stemmen werd verworpen. De heer DE MAN behoorde onder de tegenstanders. Die afstemming had weldra de aftreding van den heer ROCHUSSEN, als Minister van Financiën, ten gevolge.

In 1843 werd er door den toenmaligen Minister van Justitie, den heer VAN HALL, een nieuw voorstel aangeboden tot vermindering van het getal provinciale ~~officieren~~. Getrouw aan zijn vroeger ontwikkelde gevoelens, heeft de heer DE MAN dat voorstel ondersteund. Het werd echter door de meerderheid der Kamer verworpen, en de kostbare inrigting bleef bestaan. De heer DE MAN legde, bij de behandeling dier voordragt (18 September 1843) de oprechte verklaring af, die zijn onafhankelijk karakter oer aandeed, dat het hem, buiten het belang der Justitie, volmaakt om het even is, waar de overblijvende hoven zullen worden geplaatst, daar alleen eene goede regtsbedeeling en het geldelijk belang in onzen ongunstigen toestand de eenige beweegredenen zijn, die zijn besluit hadden geleid.

Op het einde van September 1843 werd voor de tweede maal de tweejarige Staatsbegrooting, nu voor 1844 en 1845, aan de beraadslagingen der Kamer onderworpen. De heer ROCHUSSEN was als Minister van financiën afgetreden, de heer VAN HALL, Minister van Justitie, nam tijdelijk het beheer der financiën waar. De heer DE MAN bestreed (27 December 1843) de behandeling der begrooting, daar hij de tijdelijke waarneming van twee departementen van algemeen bestuur, als onvoegzaam en onraadzaam beschouwde. Voorts hield hij de behandeling, zonder gelijktijdig volledige kennis en beoordeeling van de middelen tot dekking voor onmogelijk en in strijd met den geest der Grondwet. Bij die gelegenheid deed hij zijn gevoelen ook kennen over een gewichtig onderwerp; het betrof de *herziening der Grondwet*, waarop al meer en meer werd aangedrongen. Hij erkende, dat die herziening, mits wel voorbereid, en in kalme oogenblikken door den tijd noodzakelijk was geworden, maar hij ontkende, dat het oogenblik daartoe in den prangenden nood onzer financiën gekomen was. Het zijn, zeide hij, onze geschikte, verwarde en duistere geldmiddelen, die onze geheele inspanning en al onze krachten onverdeeld vorderen, die ze nog langen tijd vorderen zullen; daarbij gelijktijdig ons Staatsverdrag los te maken, aller gemoederen in beweging te brengen, een werk aan te vangen, waarvan men wel het begin, maar niet het einde berekenen kan, beschouw ik als onstaatkundig en gevaarlijk, en ik mag daarom de in dien geest geuite wenschen in deze oogenblikken niet deelen.

Ten blijke van zijne onafhankelijkheid kan worden bijgebracht, dat hij in dat jaar ook tegen de begrooting voor marine stemde, omdat hij, met velen in de vergadering, het aanhouden van zoo vele etablissementen als onnoodig, kostbaar en schadelijk voor onze zeemagt zelve beschouwde. Hoofdstuk VIII (*Marine*) werd, 3 October 1843, afgestemd met 34 tegen 22 stemmen. Dit deed de vrees ontstaan, dat de Minister, de heer J. C. RIJK, zou afsteden. Om dit voor te komen, beijverden vele tegenstanders zich, openlijk hulde aan den persoon van den Minister te brengen. Dit deed ook de heer DE MAN, die openlijk de betuiging zijner hoogachting aflegde voor den Minister van Marine, den man, wiens hooge betrekking het zegel drukt op zijne algemeen erkende hooge verdiensten.

Zijne loffelijke zucht, om 's lands financiën op een geregelden voet te brengen, en om den weg tot vroeger verwarving af te snijden, deden den heer DE MAN dikwerf zijne aandacht vestigen op de opheffing der bijzondere fondsen, die als eene der voornaamste oorzaken van vorige verspilling waren aan te merken. Uit dien hoofde verdient melding te worden gemaakt van zijne rede van 19 Januarij 1844, over een ontwerp tot opheffing van bijzondere fondsen: „Bij sommigen moge vroeger, zeide hij, de overtuiging niet zoo levendig hebben bestaan van de volstrekte noodzakelijkheid tot opheffing van al de bijzondere fondsen; thans evenwel, nu men geroepen is, tot derzelver wegruiming mede te werken, en men met derzelver bijzonderheden meer bekend is geworden, vertrouwde hij, dat ieder die overtuiging met hem deelde; thans kan men zien, dat zij slechts konden leiden tot eene valsche voorstelling van de wezenlijke behoeften en middelen, tot een chaos van verwarring in de comptabiliteit en tot eene verleidelijke toevlugt voor de Regering in oogenblikken van nood. De geheele wegruiming derzelve is dus een voorregt.“

In het voorjaar van 1844 werden er bij de Tweede Kamer zeer gewichtige beraadslagingen gehouden. Het had den Minister ROCHUSSEN niet mogen gelukken, zijne ontwerpen ingang te doen vinden.

Hij was afgetreden, omdat hij er tegen opzag, meer afdoende maatregelen aan de Vertegenwoordiging voor te stellen, dan in zijne zoogenaamde conversie-wet waren begrepen. De heer VAN HALL, Minister van Justitie, had tijdelijk het Departement van Financiën aanvaard. Hij had eene reeks van wetten ontworpen en aan de Tweede Kamer aangeboden, waardoor 's Rijks financiën ten minste op een effen voet zouden gebragt worden. De groote meerderheid der Kamer had zich bij vroegere discussien, vooral bij de behandeling der conversie-wet in 1843, voor het nemen van een grooten

afdoenden maatregel verklaard. De heer VAN HALL maakte van die bereidwilligheid gebruik, om zijne voorstellen aan de Vertegenwoordiging aan te bevelen. De drang van het oogenblik was ook groot. Achterstanden en te-korten hadden zich opgevolgd. De gewone dienst was slecht verzekerd. Het voornemen tot inkrimping der uitgaven was wel geopenbaard, en men had ook nu en dan die veel omvattende taak aangevangen; doch niet met kracht doorgezet. De stelling der Vertegenwoordigers was in die dagen uiterst moeilijk. Aan de eene zijde wenschte men dien bajert van verwarving te doen ophouden. Aan den anderen kant bestond er altijd nog eenig wantrouwen, dat men nog het een of ander verholen hield. Men was ook beducht, dat de voorgedragen groote maatregel niet gelukken zou, en dat men, zoo de zoogenaamde vrijwillige leening niet mogt slagen, tot eene buitengewone belasting zijne toevlugt nemen moest. Die belasting zou gewis de deur geopend hebben voor alle willekeurige handelingen, voor de grootste ontevredenheid en misnoegen. Aan de overtuiging daarvan was het toe te schrijven, dat menig lid, hoe ook gezind om ten slotte een beslissenden maatregel aan te nemen, aarzelde om aan de voorgestelde krachtige geneesmiddelen, zooals men ze noemde, zijne goedkeuring te schenken. De heer DE MAN behoorde tot dit laatste getal. Niettegenstaande ook hij regeling en herstel wenschelijk achtte, onthield hij zijne goedkeuring aan al de ingediende ontwerpen van den toenmaligen tijdelijken Minister, den heer VAN HALL. Over drie dezer voordragten openbaarde hij zijn gevoelen. Door eene korte aanhaling van de hoofdpunten, waarop dat gevoelen nederkwam, zal zijne denkwijze duidelijker aan het licht komen.

Ten aanzien van het ontwerp tot regeling van den achterstand over 1840 en vroeger, gaf hij, den 7 Februarij 1844, o. a., dit te kennen!

„Wanneer hij, na een naauwkeurig onderzoek, zich de vraag voorstelt, of het, namelijk, voor hem, als Vertegenwoordiger, genoegzaam overtuigend is gebleken, dat het te kort over 1840 en vroeger, per saldo 4½ miljoen nagenoeg bedraagt, en dat eene dadelijke dekking van dat geheele bedrag onvermijdelijk, ook door exceptionele middelen, gevorderd wordt, dan is hij verplicht, die vraag ontkennend te beantwoorden en zijne stem aan de voorgestelde wet te weigeren.“

Nopens de gewichtige wet tot vaststelling van de belasting op de bezittingen (zoogenaamde vrijwillige leening), kwam zijne meening hierop neder:

De heer DE MAN zeide, dat men nu kende wat men voor het verledene schuldig is, wat men geloofde voor de toekomst noodig te hebben; men kende thans, waarnaar men zoo lang te vergeefs uitzag, den toestand waarin het Vaderland verkeert; en ieder onzer is overtuigd, dat die toestand zoo niet blijven kan. Zullen wij redding zoeken in eene vermeerdering van onzen schuldenlast? Ook zelfs een verloop, wegslepend door vuur van stijl en zeggenskracht, hetwelk een dergelijk voorstel tot slotsom had, zal wel weinigen hebben overgehaald tot het vervolgen van een weg, die ons tot verderf heeft geleid. Zullen wij redding zoeken in eene vereenvoudiging van ons Staatsbestuur? Hoe innig de noodzakelijkheid daarvan door ieder wordt gevoeld, hoezeer het resultaat daarvan zeker voordeelig op de toekomst zoude werken, onze achterstand, onze te korten zouden er niet door worden gedekt, onze inkomsten zouden ongenoegzaam blijven, wanneer wij onder denzelfden rentenlast moeten blijven gebukt. Zullen wij redding zoeken in eene oppermagtige verbreking van ons woord, door eene vermindering der renten, waartoe wij ons verbonden hebben? Nimmer hoop ik als Vertegenwoordiger te zullen medewerken tot eene daad, welke dan ook, die ik in een bijzonder persoon zoude veroordeelen; nimmer hoop ik hem in de hand te werken, die, met welke bedoelingen dan ook, tot dien prijs de redding van het Vaderland zoude meenen te koopen. De redding van het Vaderland koopen! Maar bedenken zij, die iets dergelijks op het oog hebben, de gevolgen, ter zijde gesteld de beginselen van eerlijkheid, de vernietiging van het nationaal crediet in den wind geslagen? Wat toch zoude dat gevolg anders zijn, dan dat bij de gewelddadige vernietiging van een deel der inkomsten van een zoo aanzienlijk gedeelte der Natie, de Staats-inkomsten zouden achteruitgaan, dat de kapitalen het Vaderland zouden verlaten, dat de waarde van alle eigendommen zoude dalen, dat de verdiensten der lagere en middelstanden overal zouden verminderen? Wat zou het lot van onze armen-inrigtingen zijn, bij het overgroot belang, hetwelk zij in onze staatschulden bezitten? In de beide eerste middelen, derhalve, kunnen wij, in het laatste middel mogen wij onze redding niet zoeken; maar wat dan bij de hand te nemen, nu elk onzer erkent, dat er gehandeld moet worden? Bij het onderzoek, dat hij deswege instelde, gaf hij te kennen, dat nu hij middelen tot het beschouwen van onzen waren toestand verkregen had, hij vooral geen berouw gevoelde over den toen door hem ingeslagen weg. Hij verklaarde te behooren tot de meerderheid der Kamer,

die bereid was tot het aangrijpen van een buitengewoon redmiddel tot het opleggen eener ~~bezwaarde~~ belasting, mits voor eens, en stellig zeker geschikt tot herstel van het evenwigt. Spreker stelde zich de vraag voor, of de toekomst verzekerd was, wanneer hij de wet aannam en de verlangde middelen aan de Regering verleende? „Gewichtige vraag voorzeker! Van dezelve hing voor mij, van den aanvang, reeds in mijne afdeeling, de beslissing mede af. Want, verbergen wij het ons niet, hetgeen men ons voorstelt, kan niet worden herhaald, niet alleen, maar bleek het van achter, dat de maatregel niet voldoende was in alles, dat zich later nieuwe te korten opdeden, — dat het eenmaal bereiken van het evenwigt niet in de toekomst ligt opgesloten, — dat het groote offer, door ons van de Natie geëischt, geen volledig redmiddel is — dan zijn de gevolgen niet te overzien, dan is ons gedrag door niets te verschoonen, dan is onze verantwoordelijkheid door niemand te dekken! In alle deelen van het Vaderland verenigen zich allen, die bedaard onderzoeken, zelve oordeelen, zich door geene woorden of hartstogten laten wegslepen, die het met het Vaderland wel meenen, en tot het brengen van offers bereid zijn, — allen vereenigen zich op dat eene punt; allen gelooven dat de toekomst door den voorgestelden maatregel niet is verzekerd, vooral bij den weg, dien de Regering en — waarom zoude ik het verzwijgen? — dien de meerderheid dezer Kamer, tot heden volgde. Deelt men in dat gevoelen — en in dat geval bevind ik mij — dan kan raen de wet niet aannemen, hoe geneigd men ook zij om vele en gewichtige bezwaren aan het oogenblik op te offeren. Zijne slotsom was: „Neen! de toekomst is niet verzekerd, wanneer men de wet aanneemt en de voorgestelde middelen aan de Regering verleent. Ik geloof den toestand, waarin mijn Vaderland zich bevindt, te waarden, en veel — zeker in het oog van menigeen te veel — aan den nood van het oogenblik te willen opofferen. Ik was bereid een zwaar offer van mijne landgenooten te eischen, maar daartoe moest ik de overtuiging hebben, dat ik hun daartegen de verzekering konde geven, dat daarmede de zaak was gered, dat zij voor geene herhaling bloot stonden. Die verzekering kan ik hun niet geven en dan kan ik eene wet als deze niet aannemen, alléén op dien grond, dat ik, die daartoe trouwens geheel ongeroepen ben, geen ander en beter middel weet aan te geven. De laatste dwaling zoude dan veel erger zijn dan de eerste. Ik zal stemmen tegen de wet.“ Men zal zich nog herinneren, dat het ontwerp van wet betrekkelijk eene buitengewone belasting op de bezittingen en daarmede gepaard gaande zoogenaamde vrijwillige geldleening, werd aangenomen met 82 tegen 26 stemmen. Onder de tegenstanders bevond zich de heer DE MAN.

Het derde ontwerp, waarover de heer DE MAN destijds het woord voerde, was dat, betrekkelijk de regeling der vorderingen van wijlen Z. M. Koning WILLEM FREDERIK. Hij verklaarde zich ook tegen dit ontwerp, omdat het in verband stond met de door hem niet goedgekeurde voordragten wegens de buitengewone belasting enz. Het was hem wel bekend, dat met die regeling een aanbod van tien miljoen gepaard ging; maar, hoezeer hij de edelmoedigheid van dat aanbod erkende, en er ook erkentelijk voor was, dat de aangenomen van wijlen Z. M. dat aanbod, om 10 miljoen in de leening van 127 miljoen bij te dragen, gestand hadden willen doen, was het oordeel over dit wetsontwerp te zeer ondergeschikt aan dat, waarmede hij zich niet had vereenigd, dan dat hij niet zoude meenen met zich zelve in strijd te zijn, zoo hij nu eene goedkeurende stem uitbragt. Hij meende die verklaring te moeten afleggen, als verschuldigd aan den eerbied voor het Koninklijk Huis, dat ons regeert. Wij halen die rede aan, omdat zij tot bewijs strekken kan, dat de heer DE MAN steeds als een vrij, onafhankelijk en zelfstandig afgevaardigde heeft gehandeld; maar tevens, getrouw aan den eed, dien hij op de grondwet had gezworen, nimmer den eerbied, aan den Koning of het Koninklijk Huis verschuldigd, in het minst heeft voorbijgezien.

Zoo als uit het bovenstaande blijkt, had de heer DE MAN de gewichtige maatregelen, door den tijdelijken Minister, den heer VAN HALL, voorgedragen, niet aangenomen. Meermalen kwam hij er, onbewimpeld, voor uit, dat hij het wel gelukken van den gewichtigen finantielen maatregel voor twijfelachtig, zoo niet voor onmogelijk beschouwd had. Hij vreesde, dat, door de toepassing der belasting, het bestaan van zijn Vaderland op het spel zou zijn gezet, zonder daartegen overstaanden waarborg voor onze redding in de toekomst. Hetgeen hij niet verwachtte, hetgeen hij schier voor onmogelijk beschouwde, was tot zijne innige vreugde door de inspanning der Natie tot stand gebragt. Of schoon een bestrijder der wet had hij zich daarover ooprecht en hartelijk verheugd. Hij wilde thans geen oogenblik laten voorbijgaan om de vruchten van die inspanning te plukken. Daarom nam hij in Junij 1844 de conversie-wet aan, door den Minister VAN HALL voorgedragen.

steld, omdat ze hem, na een ernstig onderzoek, het vooruitzicht op die vruchten scheen te openen.

Hier meenen wij het tweede gedeelte van de parlementaire loopbaan van den heer DE MAN te moeten besluiten. Immers het doel, waarnaar hij bijna vier jaren had gestreefd, was thans grootendeels bereikt. 's Rijks geldmiddelen waren in een heteren toestand gebragt, Oude achterstanden en te korten waren verdwenen; er bestonden goede vooruitzichten en waarborgen voor de toekomst. En, hoezeer hij tot velen der voorgedragen ontwerpen gemeend had, niet te moeten medewerken, zoo zag hij toch met innige vreugde, dat door de inspanning der natie, zulke groote en gewichtige uitkomsten waren verkregen. Was hij in den beginne, toen hij voor het eerst in de Kamer trad, vol vertrouwen op de bewindslieden: men zal uit het medegedeelde ontwaren, dat, naar mate hem de ongelukkige uitkomsten van een vorig tijdperk bekend werden, hij nauwlettender toezag op de voorstellen en handelingen der nieuwe Regering, ten einde zij niet in de misstappen van de vorige zou vervallen. Maar vooral zal uit het aangevoerde duidelijk gebleken zijn, zoowel zijne gematigde denkwijze als zijn onafhankelijk en zelfstandig karakter.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Het buitenlandsch nieuws van den dag is uitermate schraal. De Oostersche aangelegenheden bieden bijna niets ter vermelding aan: zoowel uit het diplomatisch oogpunt als wat betreft de militaire operaties.

Bij gebrek aan wat anders spreekt men nu zeer veel over den inval der Russen in de Dobrutscha.

Sommige dépêches ontkennen dit feit; welligt niet ten onrechte.

Daar zijn enkelen, die van eene lichte schermutseling der kosakken spreken of iets dergelijks. Reeds gister hebben wij opgemerkt, dat het feit, in ieder geval, geene groote betekenis schijnt gehad te hebben.

Anderen zien in hunne verbeelding reeds de Russen gebruik maken van de inschepping der Turken naar Varna om naar Constantinopel te rukken; terwijl Oostenrijksche troepen uit de Vorstendommen deze poging tegengaan.

Eene dépêche van prins Menchikoff, van den 8 dezer, meldt, dat er tot dus verre nog geene verandering is gekomen in den stand van zaken. Zij maakt eeniglijk gewag van twee weinig beteekenende uitvallen der hezetting.

Zietdaar alles wat van de Oostersche quaestie is te vermelden.

Behalve dit houdt eene zaak geheel Europa bezig namelijk: de leening. Deze maatregel gelukt op eene wijze, die alle verwachting te boven gaat; het totaal der ingescreven sommen overtreft reeds met een enorm cijfer het door de regering gevraagd bedrag.

De *Daily-News* meldt, dat Zweden zich bepaaldelijk bij de geatheerde mogendheden voegt.

Den 10 Januarij is het verdrag tusschen Sardinië en de Westersche mogendheden ondertekend. Gister reeds hebben wij gemeld, dat Frankrijk en Engeland de toezegging gegeven hebben om behulpzaam te zijn in het aangaan eener leening te Piemont. Thans vernemen wij, dat die leening 25 millioen francs zal bedragen voor ieder jaar, dat de oorlog voortduurt.

Deze som is bestemd om Sardinië in staat te stellen, zijn leger op zoedanigen voet te onderhouden als de tegenwoordige alliantie noodig maakt.

De *Prose* meent te kunnen verzekeren, dat de Sardijnische leger-afdeeling van 15,000 man, waarover het bevel aan den Minister van Oorlog, den generaal la Marmora schijnt toevertrouwd te zijn, zich in de Krim vereenigen zal met het Eng. leger en onder het opperbevel van Lord Raglan zal staan. Naar onze meening, heeft dit bericht eekster nadere bevestiging noodig.

De Sardijnische kamer van afgevaardigden heeft in hare zitting van den 11 dezer de beraadslagingen over het wetsontwerp op de kloosters voortgezet. Op dien dag bepaalde zich de strijd hoofdzakelijk tusschen den heer Sollar della Margherita, oud-minister en thans het hoofd der uiterste rechterzijde en den heer Ratazzi, minister van Justitie. De heer Sollar della Margherita overtrof in hevigheid al wat men tot dusverre van zijne partij gehoord heeft. De voorzitter der vergadering moest hem dan ook tot de orde roepen en verzoeken zijne taal wat te matigen. De heer Ratazzi weerde echter die hevige aanvallen af door eene zeer kalme en waardige taal, die algemeen een hoogst gunstigen indruk te weeg bragt.

Gedurende den loop der beraadslagingen werd door den heer de Cavour, president van den raad, kennis gegeven van het ontslag des heeren Dubouché en van zijne eigene benoeming; met behoud tevens van het voorzitterschap van den raad en het ad interim der portefeuille van financiën. De heer Valerio, lid van de uiterste linkerzijde, vroeg onmiddellijk na deze kennisgeving het woord, om de regering te interpellieren omtrent de aanleiding dezer ministeriële wijziging; doch men kwam overeen die verklaringen te stellen tot na de beraadslagingen over de wet op de kloosters, als wanneer de regering, zeilde de heer Cavour, de belangrijke mededeelingen aan de kamer had te doen. Het is niet onwaarschijnlijk dat de president zinspeelde op de alliantie-verdrag met de Westersche mogendheden. De zitting van de Spaansche Cortes van den 9 Januarij heeft zich voor een niet onbelangrijk moment gekenmerkt. Gelijk reeds ten vorigen dage was te voorzien, heeft de

heer Pacheco, oud lid van het kabinet, een voorstel gedaan, waarvoor de quaestie der koninklijke sanctie weder ward opgerakeld.

Men bewijstte hem het recht tot het doen van dit voorstel, waarop veel onstuimigheid volgde, te midden waarvan de heer Luzuriaga, minister van buitenlandsche zaken, de kamer verzocht, een einde te maken aan dien strijd en zulks met het oog op de groote en ernstige gevaren, welke de nieuwe regering thans bedreigden.

Het is ligt te begrijpen, dat die verklaring veel indruk maakte.

De heer Pacheco trok zijn voorstel in. De discussie over de koninklijke goedkeuring is nog voor eenigen tijd aangehouden. De minister Luzuriaga verklaarde nader, dat stellige berichten, welke ter ministerie van binnenlandsche zaken zijn ontvangen, zoowel uit de provincien als uit het buitenland, geen twijfel meer overlieten omtrent de gevaren, waarover hij zoo even sprak.

De heer Luzuriaga trad verder in geene bijzonderheden en van daar dat te Madrid natuurlijk allerlei geruchten in omloop waren. Men sprak van pogingen der carlisten door vreemdelingen ondersteund van republikeinsche bewegingen te Arragon en van kuiperijen der partij Christino. Doch al die onderstellingen zijn zeer gewaagd.

De Portugeesche Cortes zijn den 2 Januarij door den Koning-regent geopend.

De redevoering, bij die gelegenheid door Z. M. uitgesproken, beval weinig belangrijks. Daarin wordt gemeld, dat er bij voortdoring nauwe betrekkingen bestaan tusschen Portugal en de vreemde mogendheden, en tevens gesproken van de uitmuntende ontvangst, welke den jeugdigen koning, Don Pedro, allerwege is te heurt gevallen, gedurende zijne reis.

Op het eind zijner redevoering kondigde de Koning-regent aan, dat de Cortes in de maand September op nieuw in eene buitengewone zitting zullen bijeenkomen, opdat koning Don Pedro V, die dan meerderjarig is, den bij de grondwet gevoerden eed kunne afleggen.

DUITSCH POST.

Zielhier den hoofdzakelijken inhoud van de militaire conventie tusschen Oostenrijk en Pruisen, welke gevoegd was bij het verdrag van 20 April j., en waarvan de tenuitvoerlegging thans door laatstgemelde mogendheid wordt verlangd.

Militaire conventie, enz.

Art. 1. Oostenrijk verbindt zich om bij de 150 duizend man, die zij te Hongarije aan den Donau enz. heeft, nog 100,000 man te voegen, welke het tweede leger zullen uitmaken, en zulks zoo dra zij daar toe de behoefte zal doen gevoelen en van af het tijdstip daartoe in overeenstemming met Pruisen te bepalen. De troepen, welke te Gallicië, Transylvanië en Moravië zijn, en in Gallicië vereenigd, als legerkorpsen of afzonderlijke korpsen, zullen in nauwe betrekking blijven met de Pruisische troepen.

Art. 2. Pruisen verbindt zich van hare zijde, om naar gelang van omstandigheden binnen zes-en-dertig dagen 100,000 man bijeen te brengen, te weten een derde in het oostelijk gedeelte van Pruisen en de twee andere derden te Posen of te Breslau. Zij verbindt zich, onder anderen, om, wanneer de omstandigheden zulks eischen, haar leger op het cijfer van 200,000 man te brengen, waaromtrent zij in gemeen overleg met Oostenrijk zal handelen.

Art. 3. De militaire conventie van den Duitschen bond behoudt al hare kracht met betrekking tot Oostenrijk en Pruisen.

Art. 4. De Pruisische Minister van Oorlog en de opperbevelhebber van het Keizerlijke leger beloven elkander de noodige mededeelingen te doen, om zich te verzekeren, dat het leger op het evengenoemde cijfer zal gehouden worden, en ook ten aanzien der organisatie en vereeniging der beide legers, op den tijd wanneer en ter plaatse waar zulks noodig mogt zijn.

Art. 5. Oostenrijk en Pruisen zullen wederkeerig hoofd-officiëren bij die respectieve hoven accrediteren van het oogenblik af wanneer Pruisen zijn leger op voet van oorlog zal gebragt hebben, ten einde zich goed te verstaan omtrent de te nemen maatregelen. Later zullen officieren bij beide legers geaccrediteerd worden.

Art. 6. De leiding aan deze beide legers, wanneer zij vereenigd zullen zijn te geven, zal steunen op het beginsel, dat de hulp, welke de Mogendheden elkander verleenen, eenvoudig ten doel heeft een aanval af te weren. Gedaan te Berlijn, den 20 April 1854.

geteekend: V. Th. von Montenuffel,

Henry, baron von Hess, generaal der artillerie.

Een brief uit Weenen verzekert, dat het congres voor het muntwezen, hetwelk dezer dagen te Weenen gehouden werd, tot geen uitkomst heeft geleid, en uiteengegaan is na zich overtuigd te hebben van de onmogelijkheid om in Duitschland algemeen dezelfde eenheid voor de munten in te voeren.

De Koning en de Koningin van Beieren zijn den 9 Januarij te München teruggekeerd komende van Darmstadt. De *Köln. Ztg.* zendt de volgende telegrafische depêche mede.

Warschau Jan.

Een bevel uit St. Petersburg verbood den uitvoer van graan en andere levensmiddelen, waarvan de uitvoer nog veroorloofd was.

FRANSCH POST.

Niets nieuws uit de Krim. De verwachting, welke men van de toekomstige onderhandelingen te Weenen had, zijn dezelfde gebleven. Thans zegt men, dat Spanje en Portugal binnen kort het voorbeeld van Piemont zouden volgen in denzelfden naam. Men beschouwt eene toetreding op groote schaal van dien aard als het verdrag, dat Fran-

rijk, Oostenrijk en Sardinië, reeds aan elkander verbindt als vrij waarschijnlijk.

— Te Parijs heeft, ter gelegenheid van het nieuwe jaar, in de kapel der Grieksche gemeente, eene plegtige dienst plaats gehad; de dienst had geregeld voortgang tot dat het Te Deum begon. Op dat oogenblik protesteerde een der tegenwoordige Grieken tegen die Russische manifestatie, waarp hij met nog eenige der aanwezigen de kapel verliet.

— Men wil, dat, naar aanleiding einiger ingekomen petitien het voornemen bestaat, den senaat een ontwerp van wet aan te bieden ten doel hebbende, de naturalisatie van vreemdelingen moeilijker te maken, en aan meerdere waarborgen te onderwerpen.

— HH. MM. de Keizer en de Keizerin hebben Vrijdag j., des namiddags ten 3 ure het nieuwe gebouw in Gogenschouw genomen, dat in de Faubourg Saint-Antoine wordt opperigt, en bestemd is, om 300 jonge dochters van werkheden te huisvesten en haar daar op te voeden op eene wijze geschikt om haar te vormen tot brave echtgenooten en godsdienstige huismoeders.

Men weet, dat de waarde der diamanten, welke de stad Parijs H. M. de Keizerin bij gelegenheid van H.D. huwelijks-voltrekking aanbood, werd bestemd voor deze waarlijk nuttige en liefdadige instelling.

— Prins Napoleon wordt den 25 Januarij te Parijs verwacht. Z. K. H. is nog steeds lijdende. Men schrijft uit Constantinopel, dat de hevige ziekte, waarp hij werd aangetast, zichtbare sporen op zijn gelaat heeft achtergelaten.

— Twee Protestantische aalmoezeniers, de heeren Emilien Forsard en A. Roehrig zullen weldra naar het Oosten vertrekken, om hunne geloofsgenooten in het leger aldaar hulp te verleenen. Hunne reiskosten zijn hijeen gebragt door middel van eene inschrijving onder alle Evangelische christenen in Frankrijk. Zij zullen spoedig door andere Protestantische geestelijken gevolgd worden.

— Bij de veelvuldige lezingen omtrent den diplomatischen toestand wordt van eene geloofwaardige zijde het volgende medegedeeld:

Men heeft aanvekelijk gezegd, dat de Russische ambassadeur zijne adhaesie aan de uitlegging, door de geallieerde mogendheden aan de waarborgen gegeven, had verleend onder voorbehoud, dat eenige enkele punten wijziging zouden ondergaan, die, gelijk hij zelf opmerkte, de zaken echter niet van gedaante veranderden, geen gewigt hadden en slechts in betrekking stonden tot bijzonderheden van redactie. Het is ook waar, dat prins Gortschakoff bij een langdurig gesprek, dat hij met de vertegenwoordigers der drie mogendheden had, getracht heeft die wijzigingen te doen aannemen. Wij zeggen een gesprek, omdat de vertegenwoordigers der geallieerde mogendheden, geene eigenlijke conferentie wilden doen plaats hebben over amandementen, van welken aard ook, die de Russische afgezant wenschte voor te stellen. Zij verklaarden dat het buiten hunne bemoeijingen lag, die amandementen te onderzoeken of te beoordeelen. Het stond den Russischen ambassadeur vrij, die voorstellen voortreffelijk te vinden en zich daarop te houden; maar wat hun betrof: zij hadden het recht niet, ze te plaatsen naast de voorstellen, die zij hadden te doen en die de uitdrukking waren der besluiten door hunne regeringen met gemeen overleg genomen. Deze voorstellen, de eenige grondslag der te openen onderhandelingen, moesten worden aangenomen, of men was geen stap verder gekomen.

Het was ten gevolge dier categorische verklaring en van dat alternatief, dat Prins Gortschakoff afzag van reserves en van alle pogingen, om amandementen ingang te doen vinden. Hij schonk dus eenvoudig zijne adhaesie aan de uitlegging der vier waarborgen, zoo als die vervat is in het schriftelijk antwoord, hetwelk hem den 28 December werd gezonden. Het is dus naar aanleiding van den tekst van dat antwoord, dat de vredesonderhandelingen zullen plaats hebben, althans zoo niets inmiddels verandering in den bestaanden toestand brengt.

— De Engelsche bladen spraken van een op 1 Februarij te houden congres. Wij gelooven echter niet, dat er sprake kan zijn van een congres, waarin alle Europesche mogendheden zouden worden vertegenwoordigd. Het is waarschijnlijk, dat de onderhandelingen zullen worden voortgezet in eene conferentie, waarin eeniglijk Frankrijk, Engeland, Oostenrijk, Turkije, Rusland en . . . Pruisen (zoo zij toetreedt tot het verdrag van 2 December) zullen worden vertegenwoordigd. De Fransche en Engelsche ambassadeurs te Weenen hebben hunne regeringen volledige volmagten gevraagd. De regering van de Porte is ook uitgenoodigd om van hare zijde een afgezant te zenden. Tot Pruisen is geen dergelijk verzoek gericht. Oostenrijk, Frankrijk en Engeland zullen voorzeker, bij de onderhandelingen vertegenwoordigd worden door de heeren van Buol, de Bourqueney en Lord Westmoreland; Rusland door Prins Gortschakoff; de Porte zal waarschijnlijk volledige volmagt zenden aan zijn tegenwoordigen ambassadeur te Weenen, zoo zij niet een lid van het kabinet wenscht te belasten. Wat den dag betreft, waarop de conferentie heropend zullen worden, is het niet zeker of daartoe 1 Februarij is aangezezen. Wij achten het als meer waarschijnlijk, dat zij zullen aanvangen zodra de gevolmachtigden der verschillende hoven te Weenen, vertegenwoordigende Staten, bewoont sedert zijne terugkomst te Madrid een fonda of gemeubeleerd huis. Men houdt het er algemeen voor, dat hij niet lang in Spanje zal blijven.

Binnenland.

Gravenhage, 16 Januarij.

Z. M. heeft vergunning verleend aan W. H. de Vriese, hoogleeraar aan 's Rijks hoogeschool te Leyden, tot het aannemen van de onderscheidingsteekenen van ridder der Christus-orde, hem door Z. M. den Koning-regent van Portugal, geschonken.

Z. M. heeft benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijzen te Anloo c. a. den heer A. Caland Az., thans ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijzen te Veere.

Z. M. heeft benoemd bij het 1ste regem. vesting-artillerie, tot majoor den kapit. der 1ste kl. jhr. W. F. von Pestel, van het reg. rijdende artillerie; tot kapit. van de 8de kl. den 1sten luit. M. A. H. Scherer, van het 2de regem. vesting-artillerie; bij het 2de regem. vesting-artillerie, tot lsten luit. den 2den luit. P. C. Badon Ghijben, van het corps.

In de zitting van den Gemeenteraad alhier van heden is onder anderen ingekomen een verzoek van den heer Hasselman, om als stads-doctor te worden ontslagen.

De deliberaties over de ontwerp-verordening op buskruid enz. zijn voortgezet en ten einde gebracht. Het ontwerp is ten slotte aangenomen met 31 stemmen tegen 1 (den heer van Gogh).

De Voorzitter heeft onder anderen medegedeeld, dat de vermindering van den prijs van het roggebrood met 1 cent is toe te schrijven voor de helft aan de daling der graanprijzen, en voor de andere helft aan den goeden oitslag der proefbakking, op last van Burgemeester en Wethouders geschied.

Voorts is, op het voorstel van Burgemeester en Wethouders, na eenige woordenwisseling, met 31 stemmen tegen 1 (den heer Soury) besloten, niet toe te kennen den uitgelooften prijs voor de prijsvraag omtrent de doorsnede van het Buitenhof en de Kleine Groenmarkt.

De Vergadering heeft zich vereenigd met het gunstig praeadvys van Burgemeester en Wethouders op het gedaan verzoek tot bestrating van den Zwarteweg.

Op voorstel van den Voorzitter is besloten tot de volgende Vergadering uit te stellen de beraadslaging over de vraag, of de kaarten tot spijs-uitdeeling, aan de verschillende armbesturen verstrekt, moeten worden beschouwd als subsidie?

Tot lid der plaatselijke commissie van geneeskundig onderzoek en toezicht in plaats van wijlen den heer Lignac, is benoemd de heer L. de Kobus de Meijer.

De Vergadering heeft zich vereenigd met het gunstig praeadvys van Burgemeester en Wethouders op het request van den heer M. L. Hermans om vergunning tot het leggen eener brug over de gracht van den Fluweelen Burgwal.

Nog heeft de Vergadering aangenomen het voorstel van Burgemeester en Wethouders tot het verlenen eener gouden medaille voor de 12de tentoonstelling van de maatschappij ter bevordering van den tuinbouw alhier.

Na deliberatie is met 27 tegen 5 stemmen, overeenkomstig het verslag der commissie, daartoe benoemd, de vraag, of het van belang is, de instelling der vleeschhallen te behouden, of wel aan de lokalen, daartoe gezeigd, eene andere bestemming te geven, — in laatste gemelden zin beslissend.

Na afloop der openbare zitting is de vergadering overgegaan in eene zitting met gesloten deuren.

* De soirée-dansante, die gisteren bij HH. KK. HH. prins en prinses Frederik heeft plaats gehad, was zeer feestelijk. Zij werd met de hooge tegenwoordigheid van H. M. de Koningin, HH. KK. HH. prins en prinses Hendrik, Z. D. H. de hertog van Saksen Weimar en H. D. dochter prinses Anna bijgewoond. Een groot aantal aanzienlijken was op deze soirée genoodigd. Daarop hebben zich doen hooren de Zweedsche zangeres Mw. Nissen-Saloman en de heer M. Nabich, Solo-trombonist bij het Hof van Z. K. H. den hertog van Saksen-Weimar.

In deze residentie is overleden, de heer W. A. W. graaf van Limburg Stirum Noordwijk, vroeger kamerheer-ceremoniemeester des Konings, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal vóór 1849, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, ridder der orde van den Witten Valk, tweede klasse, enz.

De Staatsraad Commissaris des Konings in deze provincie heeft den 11 dezer bepaald, dat de loting voor de nationale militee voor dit jaar in de hoofdplaatsen der militee-kantons o. a. zal plaats hebben als volgt: Dordrecht, Donderdag 1 Maart; Rotterdam, Woensdag, Donderdag en Vrijdag, 28 Febr. en 1 en 2 Maart; Leiden, Donderdag en Vrijdag, 1 en 2 Maart; 's Gravenhage, Woensdag, Donderdag en Vrijdag, 28 Febr. en 1 en 2 Maart; Schiedam, Woensdag, 7 Maart; Delft, Dingsdag, 6 Maart, enz. De opening van de zittingen der militie-raden voor de genoemde loting zal plaats hebben: de 1e zitting op Maandag, 12 Febr.; 2e Maandag, 19 Maart; 3e Dingsdag, 10 April en 4e Donderdag, 26 April.

Dezer dagen vierde men in het kleine Noord-Brabandsche dorpje Bladen, een blij en heuglijk feest, dat, om zijne bijzonderheid, wel verdient hier aangehaald te worden. Inderdaad! het is niet veel gebeurd, dat men in een dorpje van nog geen 1000 zielen de liefde tot de muziek zóó verre drijft, dat men er het bouwen bekostigt, van eene nieuwe, en voor een dorp, zeer sierlijke harmonie-zaal. Dit hebben de leden der harmonie van Bladel onderling gedaan, en het was dezer dagen dat de Unie, onder directie van een talent-

vol muzikliefhebber, den heer L. Th. Snieders, dit nieuwe lokaal inwijdde. Het was een muzikaal, maar ook een opregt nationaal feest, hetwelk geopend werd door eene gepaste redevoering van den heer A. Meijer. Verbroedering tusschen alle gezindheden, liefde voor de muziek tot in den hoogsten graad, nationaal gevoel in het hart — zietdaar gevoelens, die van de Unie te Bladel, een model van dorps-harmonie maken.

Zekere heer Jose Maria Goita te Panama looft aan elke Europeesche familie, die zich gedurende het jaar 1855 op de landengte van Panama komt vestigen, eene belooning uit van honderd gouden piasters, wanneer deze huisgezinnen namelijk voorzien zijn van een getuigschrift van zedelijk gedrag en arbeidzaamheid. Alle moeten het een of ander beroep uitoefenen. De landbouwers zullen vijftig zilveren piasters, twee ossen of paarden en twintig morgen vruchtbaar land, geschikt tot uitoefening van den landbouw, ontvangen.

Naarden, 14 Januarij. Bij de laatste stormen hebben de stranden, ten westen en ten oosten dezer stad, weder veel geleden. Bij elken storm neemt de zee aanzienlijke stukken grond weg; zoodat er wel geen menschen leeftijid zal behoeven voorbij te gaan, of het bekoorlijke Muiderberg, dat met de voormalige buiten-verblijven, Valkeveen en Oud-Naarden, voor de bewoners der hoofdstad, in het schoone jaargetijde, plaatsen van uitspanningen zijn, zullen te vergeefs op de kaart gezocht worden; zoo men ten minste niet spoedig handen aan het werk slaat, om onzen geduchten nabuur paal en perk te stellen, door aan het bereids gopperde en veel besprokene plan der indijking der Zuiderzee gevolg te geven.

Langstraat, 14 Januarij. Het regen- en kwelwater heeft de polders van dezen omtrek tot eene buitengewone hoogte onder water gezet; en op vele plaatsen belangrijke schade aan te velde staande wintergranen te weeg gebracht.

Daar het water buitendijks thans merkbaar vallende is, zoodat reeds onderscheidene sluizen kunnen lossen, mag men de hoop koesteren van grooter nadeelen en verder ongerief te zullen verschoond blijven.

In het belang der communicatie ook wordt reikhalzend verdere val te moet gezien. Door het wegslaan van de groote brug, tusschen Vlijmen en Deutenen, zal de passage nogtans geruimen tijd belemmeringen ondervinden.

Per Telegraaf.

Weenen, 15 Januarij. De Minister van Financien, de heer von Baumgartner, heeft zijn ontslag aangeboden, dat onmiddellijk door den Keizer is aangenomen. De heer von Bruck, te Konstantinopel is hiervan dadelijk door middel van den telegraaf verwittigd, met uitnodiging de vacante portefeuille te aanvaarden.

Kopenhagen, 15 Januarij. Zes leden van de Tweede Kamer hebben het voorstel gedaan, om de vorige ministers wegens het octroijeren der algemeene constitutie van 26 Julij, in staat van beschuldiging te stellen. Men denkt dat de meerderheid van de Kamer deze motie aanneemen zal.

Londen, 15 Januarij. De Morning Post deelt het berigt mede, dat Oostenrijk aan Engeland en Frankrijk heeft bekend gemaakt, dat de vrede niet waarschijnlijk is. Oostenrijk slaat de gebeurtenissen in de Dobrutscha gade, terwijl de Oostenrijksche legers binnen weinige dagen offensief zullen handelen.

Brussel, 16 Januarij. Met de overland-mail zijn tijdingen ontvangen uit Calcutta van 5 December. Er zullen vier regimenten kavallerie en infanterie, over Egypte naar de Krim vertrekken. Er zijn Birmansche gezanten aangekomen.

Uit China loopen de tijdingen tot 27 November. De insurgenten hebben de keizerlijke vloot verstrooid en de keizerlijke troepen bij Canton in een moorddadig gevecht verslagen.

Het geallieerde eskader in Japan, heeft de Russische fregatten Aurora en Diana genomen.

De Parijische Moniteur meldt op gezag van een schrijven uit Weenen, dat het Russische détachement, hetwelk den Donau was gepasseerd, die rivier den 10 dezer weder overgetrokken en naar Ismailie teruggekeerd is.

Advertentien.

Groot Vocaal en Instrumentaal CONCERT, TEN BEHOEVE DER ARMEN.

te geven door de te 's Gravenhage gevestigde Liedertafels

CAECILIA, EUPHONIA, HELIKON en VEREENIGING,

met belanglooze medewerking van het ORCHEST DER OPÉRA, onder directie van den heer P. G. RENAUD Wz., in de zaal *Diligentia*, daartoe welwillend afgestaan, op WOENSDAG, den 17 Januarij 1855, des avonds ten 7 ure.

PROGRAMMA. — Eerste gedeelte.

1. Overture der *Freysschutz*, van C. M. von Weber.
2. *La Charité*, lied voor tenor-solo en koor, woorden van C. Hüner, eere-lid van *Helikon*, muziek van L. J. Lefebvre, directeur der Liedertafel.
3. *Der Herr ist mein Hirt*, koor, van B. Klein.
4. *Der feine Wilhelm*, koor, van A. Schäffer.
5. Fantaisie voor obligaat clarinet, van C. G. Beissiger, voor te dragen door den heer Völlmer, solo-clarinetist van het muzikkorps der grenadiers en jagers.
6. *Serenade*, koor, woorden van dr. Wap, muziek van J. J. H. Verhulst.
7. *Eine Nacht auf dem Meere*, dramatisch tafereel voor solo en koor, muziek van W. Tschirch.

Tweede gedeelte.

1. Overture *Guillaume Tell*, van Rossini.
2. Hymne nach den 23n Psalm, solo en koor, van C. G. Reisiger.
3. Aan de Toonkunst, cantate voor solo en koor, met orkest, woorden van G. Faber, muziek van P. G. Renaud, directeur der Liedertafel *Caecilia*.
4. Introductie en Aria, met variatien van Drottet, voor te dragen door den heer F. Botgorschek, le solo-fluitist van Z. M. den Koning, enz.
5. Scène uit de opéra *le Siege de Corinthe*, van Rossini, solo en koor, met orkest.
6. *Der Sanfte Heinerich*, komisch mannenkoor, van A. Schäffer.
7. *Les Matelots*, koor van L. de Pauw.
8. *Kriegerscène*, koor met orkest, woorden van O. Prechtler, muziek van C. L. Fischer.
9. Nederlandsch Volkslied. Koor.

↗ Bewijzen van toegang f 2, met regt op gereserveerde plaats, en f 1,25 voor een gewoon bewijs. — De eerstgemelde bewijzen zijn alleen verkrijgbaar door intekening; zijnde lijsten van intekening en biljetten voorhanden bij mej. de wed. BROK, in het lokaal *Diligentia* bij den boekhandelaar J. M. VAN THAAFF op het Plein, en de muzikhandelaars WEIGAND en BEUSTER, in de Nieuwstraat, en ook ter voormelde plaatsen verkrijgbaar het tekste boekje, tegen 25 cents, TEN BEHOEVE DER ARMEN.

Gecommitteerden uit de Liedertafels hebben de eer bekend te maken, dat niemand zal worden toegelaten dan diegenen, welke van toegang-biljetten voorzien zijn, — daar de medewerkers, zoo wel van het Orchest als der Liedertafels, in het belang der armen, hebben afstand gedaan van introductie-kaarten en dames biljetten, welke veeltijds worden verkend. — Voor het nakomen van dezen maatregel zal strengelij worden gewaakt. (742)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 16 Januarij 1855.

Nederland. Pct.		Rusland. Pct.	
Ned. W. Schuld. 2 1/2	60 3/4 12 1/8	Hopel 1798/1816 5	101 1/2
Dito Certificat. 3	72 1/2	Dito 1828/1829 5	
Dito Dito. 4	90 3/4 11 1/8	Cert. 1831/1838 5	
O. I. Leening. 4		Dito Dito 4 1/2	87 3/4 7/8
Amort. Syndic. 3 1/2		Dito Hope. 4	76 3/4
Hand.-Maats. 4 1/2		Dito Stieglitz. 4	75 1/4
Belgie.		Polen.	
Certificaten. 2 1/2		Obligatiën. 4	68 1/2
D° Rothschild. 2 1/2		Oostenrijk.	
Frankrijk.		Metaliek. 5	64 1/2 1/2
Obligatiën. 3		Dito bet. Amst. 5	75 1/2 1/4
Spanje.		Dito Nation. 5	66 3/4
Nieuwe. 1	18 1/2 7 1/2 7/8	Dito 1847. 2 1/2	82 1/2
Dito Buitenl. 3		Dito 1851/1852 2 1/2	82 1/2
D° Binnel. 3	82 1/2 12 1/2 7/8		
Bew. Sp. Com.			
Amort. Schuld.			
Portugal.			
Londen nieuwe. 5	87 3/4		
Dito uitgaat. 4			

Philad. Bank-act. 3 1/2; Mexic. te Lond. 3 pct. 20 1/2 1/8; dito Onb. 20 1/8; Ecuad. 8 1/2; Leening Holl. Spoor. 99 1/2
Met uitzondering van Holl. fondsen welke beter te plaatsen waren verkeerde de markt overigens in eene flaauwe stemming met weinig handel.

FRANKFORT, Maandag 15 Jan. Metalliek 5 pct. 65 1/2
Spanje binnenl. 1 pct. 18 5/8; Wissel op Amst. 116 1/2; Parijs 93 1/4; dito Weenen 94 3/8.

LONDEN, Maandag 15 Januarij. Consols op t. 92 1/2 3/4
92, 1/4; N. Mexic. 3 pct. 21 1/2 3/4; Peru N. 4 1/2 pct. 71 1/2
Gren. Uitg. 5 1/2 5 1/2; Ecuador 4; Sardinie 5 pct. 84 1/2; Sp.
3 pct. buit. 37 1/2; dito 1 pct. 18 1/2 3/4; dito Certificat. 5 1/2
dito Passive 4 3/8 5/8; Russen 4 1/2 pct. 39; dito 5 pct. 10 1/2
Holl. 2 1/2 pct. 61; dito 4 pct. 92 1/2; Turksche leening
PARIJS, Maandag 15 Januarij. Fr. 4 1/2 pct. 93.45;
3 pct. 67.50; Sp. binn. 3 pct. 32; N. Metall. 81.
WEENEN, Maandag 15 Januarij. N. Metall. 88 1/2
Leen. 100 1/2; Nat. Leen. 86 1/2; Bankactien 1025; Lomb.
99; Wissel op Londen 12.18; dito op Parijs 147 1/2